

ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»

КАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІДПРИЄМНИЦТВА

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор

_____ В. С. Чопей
“ _____ ” _____ 20__ року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ КРАСНОМОВСТВА»

ВК 2.21 Основи красномовства

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма _____ Соціальна робота

(назва освітньої програми)

освітнього рівня _____ Бакалавр (перший рівень вищої освіти)

(назва освітнього рівня)

галузь знань _____ 23 Соціальна робота

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) _____ 231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____ Соціальна педагогіка і практична психологія

(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж _____ Карпатський інститут підприємництва

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: _____ 150 год., 5 кредитів

Форма підсумкового контролю: _____ залік

**ІНФОРМАЦІЯ
ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ**

Викладач	<i>Шинкар Іван Петрович, завідувач кафедри соціальної роботи, кандидат філологічних наук</i>
Асистент викладача	—
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	—
Профайл викладача	
Профайл асистента	—
Канали комунікації	<i>Телефон деканату: +380680927063 Телефон викладача: +380973702080 Електронна пошта: anja.shynkar@ukr.net Вайбер: Кабінет (електронний кабінет):</i>
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу http://vo.ukraine.edu.ua/ за адресою	<i>Посилання на курс</i> https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=12028

Зміст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	3
1.1. Передреквізити навчальної дисципліни.....	6
1.2. Постреквізити навчальної дисципліни.....	6
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	7
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
4.1. Анотація дисципліни.....	8
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	11
4.2.1. Тематичний план.....	11
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	13
4.3. Форми організації занять.....	15
4.3.1. Теми семінарських занять.....	15
4.3.4. Індивідуальні завдання.....	16
4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота.....	17
4.3.6. Теми самостійної роботи студентів.....	20
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	23
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	23
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально- пізнавальної діяльності.....	23
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	24
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	25
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	26
6.2. Система оцінювання роботи студентів/аспірантів упродовж семестру.....	26
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	27
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	29
6.6. Розподіл балів, які отримують студенти.....	29
6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену (заліку).....	30
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	32
7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	33
7.2. Глосарій (термінологічний словник).....	34
7.3. Рекомендована література.....	40
7.4. Інформаційні ресурси.....	43

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
ДИСЦИПЛІНИ.....	43
Політика навчального	
курсу.....	44

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів 5	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Вид дисципліни За вибором <u>вибіркова</u>	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Цикл підготовки <u>Професійний</u>	
Модулів – 2	Спеціалізація Соціальна педагогіка і практична психологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>Красномовство як наука</u> (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>Українська</u> (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин – 150		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 90	Освітній рівень: <u>Бакалавр (перший рівень вищої освіти)</u>	Лекції	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	10 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		90 год.	130 год.
Індивідуальні завдання: 15 год.			
Вид семестрового контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/90

для заочної форми навчання – 20/130

*Статус обов'язкових мають дисципліни, що є обов'язковими хоча б для однієї освітньої програми.

1.1 Передреквізити навчальної дисципліни:

Для успішного засвоєння навчальної дисципліни необхідно володіти знаннями, вміннями, компетентностями середньої загальної освіти не нижче середнього рівня знань, основами: культури спілкування, загальносвітовими цінностями розвитку соціальних систем, розумінням необхідності збереження навколишнього природного середовища. Бути адаптованим до вимог навчання у ЗВО.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передує цій дисципліні: ділова українська мова, українська мова та основи академічного письма, практикум з української мови, вступ до слов'янської філології з основами наукових досліджень.

1.2. Постреквізити навчальної дисципліни:

Результатом вивчення даної дисципліни є сформований фахівець, здатний осмислити і ефективно вирішувати складні проблеми сучасності застосовуючи креативні підходи і нестандартні рішення.

Дисципліна «Ведення професійної документації» з розвинутим внутрішнім понятійним апаратом тісно пов'язана із системою знань з української мови (за професійним спрямуванням), історії культури, соціології, психології, культури усного та писемного мовлення.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни *«Основи красномовства»* – закономірності виникнення, передачі і сприйняття гарної української мови та якісного українського тексту.

Мета викладання навчальної дисципліни *«Основи красномовства»* – підвищити рівень мовленнєвої культури студентів, сформувати

комунікативну компетенцію, спонукати їх до активної мовленнєво-творчої діяльності українською мовою.

Передумови для вивчення дисципліни: ділова українська мова, українська мова та основи академічного письма, практикум з української мови, вступ до слов'янської філології з основами наукових досліджень.

Міждисциплінарні зв'язки: сучасна українська літературна мова, історія української літературної мови, культура мовлення тощо.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Після вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати такі результати навчання:

1. Знати:

- базові поняття курсу (красномовство, риторика, ораторське мистецтво, комунікативна компетенція тощо);
- сутність і походження красномовства як науки, основні етапи розвитку риторичних знань;
- основні вимоги до вибору теми, формулювання назви, структури ораторської мови, форми викладу матеріалу;
- сучасні мовні, соціокультурні, риторичні відомості, необхідні для формування комунікативної компетенції майбутнього фахівця (види спілкування, вербальні та невербальні засоби комунікації, комунікативні бар'єри тощо).

2. Вміти:

- продукувати тексти різних жанрів і ефективно використовувати їх в процесі виголошення промови;
- володіти стратегіями і тактиками мовної поведінки в різних формах і видах комунікації (письмові, усні форми і жанри мовлення; монологічний, діалогічний, полілогічний різновиди мовлення);
- володіти методикою підготовки до успішного виступу;
- використовувати риторичні уміння, необхідні для успішної комунікації в різноманітних сферах (побутовій, правовій, науковій, політичній тощо).

3. Комунікація:

- використовувати набуті знання у професійному спілкуванні;
- встановлювати візуальний, емоційний та інтелектуальний контакт з аудиторією;
- виявляти повагу та успішно співпрацювати з представниками різних сфер людської діяльності в усній та писемній формі.

4. Автономність та відповідальність:

- відповідати сучасним вимогам до організації навчального процесу в основній школі, поширювати кращий досвід професійної діяльності;
- виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків;
- переглядати результати власної праці та визнавати власну відповідальність за свої вчинки.

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9
ОКі	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14	ЗК15			
ОКі	+	+	+	+	+	+			

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	СК 1	СК 2	СК 3	СК4	СК9	СК10	СК11	СК12	СК15
ОКі	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	СК16	СК17	СК18	СК19	СК20	СК21	СК22	СК23	СК24
ОКі	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	СК25	СК27	СК29	СК30					
ОКі	+	+	+	+					

*В описах освітніх програм зустрічається СК (спеціальні компетенції) або ФК (фахові компетенції) залежно від стандарту. Відповідно таке скорочення і використовуємо при формуванні рядка.

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН4	ПРН5	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10
OKi	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	ПРН12	ПРН13	ПРН14	ПРН15	ПРН16	ПРН17	ПРН18	ПРН20	ПРН21
OKi	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	ПРН23	ПРН24	ПРН25	ПРН27	ПРН28	ПРН29	ПРН31	ПРН32	
OKi	+	+	+	+	+	+	+	+	

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

ТЕМА 1. Вступ. Красномовство як наука і навчальна дисципліна. Поняття про красномовство. Основоположні розділи класичного красномовства (інвенція, диспозиція, елокуція, елоквенція, меморія, акція). Зв'язок красномовства з іншими науками (логіка, філософія, психологія, мовознавство, стилістика, акторське мистецтво, літературознавство, етика, естетика, психолінгвістика, фізіологія та ін.). Красномовство в житті сучасної людини.

ТЕМА 2. Історія світового красномовства: античність. Демократія як передумова розвитку ораторського мистецтва. Перікл як політик і оратор. Софісти в історії риторики: Горгій, Лісій, Коракас, Ісократ. Ораторська майстерність Демосфена. Риторика Сократа і Платона. Аристотель як теоретик риторики. Особливості елліністичної риторики. Ораторське мистецтво Давнього Риму. Цицерон в історії ораторського мистецтва. Квінтіліан в історії римської риторики.

ТЕМА 3. Історія світового красномовства: українське ораторське мистецтво. Найдавніші пам'ятки красномовства. «Велесова книга». Розвиток красномовства в Київській Русі. Два стилі ораторської прози Київської Русі. «Повчання дітям» Володимира Мономаха. «Слово про закон і благодать» митрополита Іларіона. Проповіді Кирила Турівського. Відомий київський проповідник Клим Смолятич. Розвиток ораторського мистецтва в Україні XIV–XVI ст. Розвиток проповідництва. Григорій Цамблак. Кирило Транквіліон-Ставровецький. Станіслав Оріховський. Послання як жанр красномовства. Іван Вишенський. Латинськомовна українська риторична спадщина XVII – на початку XVIII ст. Феофан Прокопович як теоретик ораторського мистецтва. Українська ораторська проза XVII–XVIII ст. Зародження риторичної науки давньою українською мовою. Йоанникій Галятовський. Риторика в Україні XVIII – на початку XX ст. Українське проповідництво. Григорій Сковорода. Церковне проповідництво. Іван Франко як оратор. Відродження українського риторичного вчення на початку XX ст. Посібники Д. Загула та В.

Домбровського.

ТЕМА 4. Види і жанри красномовства. Судове (юридичне) красномовство. Дебати. Судова промова. Прокурорська промова. Адвокатська промова. Репліка. Академічне красномовство. Наукова доповідь. Наукове повідомлення. Наукова лекція. Науково-популярна (публічна) лекція. Реферат. Виступ. Бесіда. Політичне красномовство. Політична промова. Доповідь. Виступ. Інформація. Огляд. Бесіда. Церковне красномовство (гомілетика). Катехізація. Проповідь (проповідь-розповідь, проповідь-слово, проповідь-повчання, бесіда-тлумачення). Суспільно-побутове красномовство. Епідейктичне (урочисте) красномовство. Ювілейна промова. Привітальне слово. Застільне слово (тост). Надгробне (поминальне) слово. Діалогічне красномовство. Еристика. Дискусія. Полеміка. Диспут. Дебати.

ТЕМА 5. Структура ораторського твору. Вибір теми. Чинники успіху теми (основні інтереси аудиторії, групові інтереси аудиторії, актуальні інтереси аудиторії, конкретні інтереси аудиторії, новизна теми, конфлікт). Складання плану (простий, складний, цитатний). Збирання матеріалу (власний і чужий досвід). Робота над вступом (афоризм, епіграф), основною частиною. Міркування. Висновки, їх типи. Риторичний елегантний фінал. Підсумковий доцільний фінал. Композиція промови. Основні типи композиційної побудови тексту: лінійна, спіральна, кільцева. Способи інтеграції тексту. Когезія. Ретроспекція.

ТЕМА 6. Логічне, емоційне та художнє у виступі оратора. Логіка як метод переконання аудиторії. Закони логіки (тотожності, протиріччя, виключеного третього, достатньої підстави). Основні види логічних помилок (підміна тези, недоведена основа доказу, визначення невідомого через інше невідоме, подання визначення через заперечення, коло в доказі, неврахування полісемії слова та ін.). Емоційні моменти промови. Мистецтво сполучати логічне та емоційне. Поняття про художній образ. Звуковий рівень ораторського тексту. Лексичний рівень ораторського тексту. Граматичний рівень ораторського тексту. Стилістичний рівень ораторського тексту.

ТЕМА 7. Основні поняття, категорії та закони комунікації. Мовна й комунікативна компетенції мовців. Спілкування як діяльність. Типи спілкування. Форми мовленнєвого спілкування. Компоненти комунікації: адресант, адресат, повідомлення, комунікативний шум, канал комунікації, фільтри, зворотний зв'язок, контекст і ситуація. Засоби комунікації. Основні закони спілкування. Стратегія мовленнєвого спілкування, її складові. Комунікативна тактика. Комунікативні девіації. Гендерні аспекти спілкування.

ТЕМА 8. Культура мовлення оратора. Поняття культури мови та культури мовлення. Комунікативні ознаки культури мовлення. Основні помилки-порушення культури мовлення. Шляхи підвищення особистої культури мовлення. Комунікативна професіограма фахівця. Зміст та структура комунікативної культури філолога. Культура спілкування як вимір культури міжособистісних стосунків. Вигляд оратора. Імідж оратора. Елементи художності та літературні прийоми в мові оратора

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передує цій дисципліні:
«Українська мова», «Риторика».

Міждисциплінарні зв'язки: сучасна українська літературна мова, історія української літературної мови, культура мовлення тощо.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота
1.	Тема 1. <i>Вступ. Красномовство як наука, навчальна дисципліна і мистецтво</i>	6	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
2.	Тема 2. <i>Історія світового красномовства: античність</i>	6	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
3.	Тема 3. <i>Історія світового красномовства: українське ораторське мистецтво</i>	6	4	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
4.	Тема 4. <i>Види і жанри красномовства</i>	6	4	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
5.	Тема 5. <i>Структура ораторського твору</i>	6	4	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
6.	Тема 6. <i>Логічне, емоційне та художнє у виступі оратора</i>	6	4	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
7.	Тема 7. <i>Основні поняття, категорії та закони комунікації</i>	6	4	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
8.	Тема 8. <i>Культура мовлення оратора</i>	6	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-

Проміжний контроль												
Разом:	48	26	22	-	-	72	-	-	-	-	-	-

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни ВК 2.21 Основи красномовства

Разом: 150 год., лекції – 30 год., семінарські заняття – 30 год., індивідуальні заняття – 10 год., самостійна робота – 90 год., підсумковий контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2				
Назва модуля	Вступ. Предмет і завдання курсу						Види та жанри красномовства				
Кількість балів за модуль	30 балів						30 балів				
Лекції	1	2		3			4	5	6		
Теми лекцій	<i>Тема лекції 1</i>	<i>Тема лекції 2</i>					<i>Тема лекції 3</i>	<i>Тема лекції 4</i>			
Теми семінарських занять			<i>Тема заняття 1</i>		<i>Тема заняття 2</i>					<i>Тема заняття 3</i>	
Теми практичних занять						<i>Тема заняття 1</i>					<i>Тема заняття 2</i>
Теми лабораторних занять											
Самостійна робота	5 балів	5 балів		5 балів			5 балів	5 балів	5 балів		
Тести	10 балів						10 балів				
ІНДЗ	30 балів										
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)										
Підсумковий контроль	Залік										

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Вступ. Красномовство як наука, навчальна дисципліна і мистецтво</i>	5
2	<i>Історія світового красномовства: античність</i>	5
3	<i>Історія світового красномовства: українське ораторське мистецтво</i>	3
4	<i>Види і жанри красномовства</i>	3
5	<i>Структура ораторського твору</i>	3
6	<i>Логічне, емоційне та художнє у виступі оратора</i>	3
7	<i>Основні поняття, категорії та закони комунікації</i>	3
8	<i>Культура мовлення оратора</i>	5
	Разом	30

4.3.4. Індивідуальні завдання

1. Підготуйте до виголошення промову на одну із запропонованих тем (10-12 хв.):

1. Красномовство у вихованні особистості.
2. Мій ідеал красномовства.
3. Красномовство в повсякденному житті (аналіз і критика досвіду).
4. Сучасні українські промовці й оратори (на вибір).
5. Зовнішній і внутрішній образ оратора-професіонала.
6. Книга в житті сучасного студента.
7. Найкорисніша для мене навчальна дисципліна.

Вимоги до оформлення: текст повинен бути набраний на комп'ютері, обсяг – 5-10 сторінок, шрифт Times New Roman 14, параметри сторінки: зверху, знизу – 2,5, зліва – 3, справа – 1,5.

Промова має містити вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел.

Промова виголошується публічно українською мовою. Аналіз здійснюється викладачем і аудиторією.

4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (**2 бали**);
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**);
- ✓ дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Красномовство у вихованні особистості.
2. Мій ідеал красномовства.
3. Красномовство в повсякденному житті (аналіз і критика досвіду).
4. Сучасні українські промовці й оратори (на вибір).
5. Зовнішній і внутрішній образ оратора-професіонала.
6. Книга в житті сучасного студента.
7. Найкорисніша для мене навчальна дисципліна.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у таблицях нижче.

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	10 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	4 бали
Разом		30 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
24 – 30 та більше	відмінно	5	A	відмінно
16 – 23	добре	4	BC	добре
8 – 15	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 7	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.6. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форма звітності
1.	Написати есе на теми: Красномовство у навчальному процесі. Риторика в сучасних засобах масової інформації.	10	есе
2.	Написати есе на теми: Неориторика (Р.Варт, Х.Перельман, К.Варга). Дейл Карнегі як пропагандист нового бачення особливостей сучасного ораторського мистецтва.	10	есе
3.	Написати реферат на тему: «Слово о законе и благодати» митрополита Іларіона як зразок ранньоукраїнської риторики.	10	реферат

	Риторичні ознаки послань Івана Вишенського. Риторична спадщина Іоанікія Галятовського. Ораторська діяльність Григорія Сковороди. Риторика в Києво-Могилянській академії. Риторичне вчення Феофана Прокоповича.		
4.	Підготувати зразки таких жанрів красномовства: прокурорська промова, адвокатська промова, проповідь, політичний огляд, застільне слово, поминальне слово.	8	виконан е письмо ве завдання
5.	Законспектувати інформацію такого змісту: вигляд оратора; імідж оратора; шарм оратора; вихід до слухачів; погляд оратора; жестикуляція; механічні, ілюстративні та емоційні жести; голос; техніка дихання і техніка мовлення; місце промови.	8	конспект
6.	Законспектувати інформацію такого змісту: основні види логічних помилок (підміна тези, недоведена основа доказу, визначення невідомого через інше невідоме, подання визначення через заперечення, коло в доказі, неврахування полісемії слова та ін.).	8	конспект
7.	Законспектувати інформацію такого змісту: мовна й комунікативна компетенції мовців; спілкування як діяльність; типи спілкування; форми мовленнєвого спілкування; компоненти комунікації; засоби комунікації; основні закони спілкування; стратегія мовленнєвого спілкування, її складові; комунікативна тактика; комунікативні девіації.	8	конспект
8.	Законспектувати: Бацевич Ф. С. Тенденції розвитку сучасного спілкування // Основи комунікативної лінгвістики. – К., 2004. – С. 45–47.	10	конспект
	Разом	90	

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ВСТУП. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ КУРСУ			
Тема 1. (8 год.)	Індивідуальне заняття	4	I
Тема 2 (8 год.)	Семінарське заняття	4	II
Тема 3. (8 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття	4	II
Тема 4. (10 год.)	Індивідуальне заняття	3	III
Всього: 34	Всього: 15		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. ВИДИ ТА ЖАНРИ КРАСНОМОВСТВА			
Тема 5. (10 год.)	Семінарське заняття	4	III
Тема 6. (10 год.)	Семінарське заняття	4	IV
Тема 7. (10 год.)	Підсумкова модульна контрольна робота	4	V
Тема 8. (10 год.)		3	
Всього: 40	Всього: 15		
<i>Разом: 90 год.</i>	<i>Разом: 30 балів</i>		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Приклад

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *словесні:* лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- *наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні:* вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Традиційні лекції із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, бесіда, самостійна робота студентів із книгою, виконання індивідуальних навчальних проектів.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Об'єднання студентів у фокус-групи, навчальні дискусії, створення ситуації пізнавальної новизни для виявлення причинно-наслідкових зв'язків.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод "вибуху", метод природних наслідків і трудовий метод.

Бесіда, лекція, пояснення, диспут, переконання, само оцінювання, аутотренінг, психологічне консультування, медіація, патронат.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
<i>«відмінно»</i>	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
<i>«добре»</i>	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
<i>«задовільно»</i>	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
<i>«незадовільно»</i>	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів/аспірантів упродовж семестру

Вид діяльності студента / аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль ...		Модуль n	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. обов'язкові							
1.1. Відвідування лекцій	1						
1.2. Відвідування семінарських і практичних занять	1						
1.3. Робота на семінарському і практичному занятті	10						
1.4. Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10						
1.5. Виконання завдань для самостійної роботи	10						
1.6. Виконання модульної роботи	25						
1.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	30						
Разом		-		-		-	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 50							
II. Вибіркові							
Виконання завдань для самостійного опрацювання							
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	5						
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5						
2.3. Складання ділової гри з конкретним прикладним матеріалом з будь-якої теми курсу	5						
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10						
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5						
2.6. Дослідження українського чи закордонного досвіду	5						
Разом		-		-		-	
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10							
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;

- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота											Разом	Залік	Сума				
Змістовий модуль №1							Змістовий модуль №2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	не більше 60	не більше 40	не більше 100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	не більше 40	не більше 100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Приклад за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума

до ____	до ____	до ____	не більше 30

6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття про красномовство.
2. Основоположні розділи класичного красномовства (інвенція, диспозиція, елокуція, елоквенція, меморія, акція).
3. Зв'язок красномовства з іншими науками (логіка, філософія, психологія, мовознавство, стилістика, акторське мистецтво, літературознавство, етика, естетика, психолінгвістика, фізіологія та ін.).
4. Красномовство в житті сучасної людини.
5. Демократія як передумова розвитку ораторського мистецтва.
6. Перікл як політик і оратор.
7. Софісти в історії риторики: Горгій, Лісій, Коракс, Ісократ.
8. Ораторська майстерність Демосфена. Риторика Сократа і Платона.
9. Аристотель як теоретик риторики.
10. Особливості елліністичної риторики.
11. Ораторське мистецтво Давнього Риму.
12. Цицерон в історії ораторського мистецтва.
13. Квінтіліан в історії римської риторики.
14. Найдавніші пам'ятки красномовства. «Велесова книга».
15. Розвиток красномовства в Київській Русі.
16. Два стилі ораторської прози Київської Русі. «Повчання дітям» Володимира Мономаха.
17. «Слово про закон і благодать» митрополита Іларіона.
18. Проповіді Кирила Турівського.
19. Відомий київський проповідник Клим Смолятич.
20. Розвиток ораторського мистецтва в Україні XIV–XVI ст.
21. Розвиток проповідництва. Григорій Цамблак. Кирило Транквіліон-Ставровецький. Станіслав Оріховський.
22. Послання як жанр красномовства. Іван Вишенський.
23. Латинськомовна українська риторична спадщина XVII – на початку XVIII ст. Феофан Прокопович як теоретик ораторського мистецтва.
24. Українська ораторська проза XVII–XVIII ст.
25. Зародження риторичної науки давньою українською мовою.
26. Йоаннікій Галятовський. Риторика в Україні XVIII – на початку XX ст.
27. Українське проповідництво. Григорій Сковорода.
28. Церковне проповідництво.
29. Іван Франко як оратор.
30. Відродження українського риторичного вчення на початку XX ст.
31. Посібники Д. Загула та В. Домбровського.
32. Судове (юридичне) красномовство. Дебати.
33. Судова промова.

34. Прокурорська промова.
35. Адвокатська промова.
36. Репліка. Академічне красномовство.
37. Наукова доповідь. Наукове повідомлення.
38. Наукова лекція. Науково-популярна (публічна) лекція.
39. Реферат. Виступ. Бесіда.
40. Політичне красномовство. Політична промова.
41. Доповідь. Виступ. Інформація.
42. Огляд. Бесіда. Церковне красномовство (гомілетика).
43. Катехізація. Проповідь (проповідь-розповідь, проповідь-слово, проповідь-повчання, бесіда-тлумачення).
44. Суспільно-побутове красномовство.
45. Епідейктичне (урочисте) красномовство.
46. Ювілейна промова.
47. Діалогічне красномовство.
48. Еристика.
49. Дискусія. Полеміка.
50. Диспут. Дебати.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. НМКД
2. Опорний конспект лекцій
3. Навчальний посібник
4. Тематика реферативних досліджень
5. Завдання для тематичного (модульного) контролю
6. Завдання для проведення ККР
7. Запитання до заліку

Вказати, наприклад, опорний конспект лекцій; конспект; підручник; навчальний посібник; методичні вказівки; орієнтовну тематику реферативних досліджень, творчих робіт, повідомлень; нормативні документи; ілюстративні матеріали; збірки тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; запитання і завдання до заліку; завдання для проведення комплексної контрольної роботи (ККР) тощо.

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

Перелік аудіо- і відеоматеріалів згідно з бібліографічним описом документів відповідно до ДСТУ 7.1: 2006, запровадженого в дію в Україні з 01.07.2007.

університет як осередок національної духовності, науки, культури :
Матеріали науково-теоретичної конференції, присвяченої 165-річчю
університету : Гуманітарні науки. Частина I. – К. : ВЦ «Київський
університет», 1999. – С. 24–28. –
<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dobrideal.html>.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Акція (лат. – дія) – розділ риторики, який розглядає виголошення оратором промови.

Алітерація (від лат. ad – при + littera – буква) – повторення приголосних з метою створення художнього образу і підсилення звучності тексту.

Алогізм – порушення послідовності, логіки в міркуванні, що веде до викривлення думки і можливості зловживання довірою аудиторії.

Аналогія – схожість явищ, яка у певних ситуаціях є підставою для міркувань (наприклад, коли промовець хоче пояснити щось незнайоме за допомогою знайомого). Обов'язковою умовою при наведенні А. є порівняння за суттєвими ознаками (а не випадковими).

Анафора – стилістична фігура: лексико-синтаксичне повторення слів чи словосполучень на початку прозаїчних речень (у віршах відповідно – рядків).

Антитеза – стилістична фігура, протиставлення антагоністичних (чи ситуаційно антагоністичних) явищ.

Аргумент (лат. – доказ) – доказ, який стосується тези й обґрунтовує її чи переконливо доводить істинність тези.

Артикуляція (від лат. articulatio – розчленування) – система положень органів мовного апарату, що вимовляють звуки. Чіткість А., необхідна для оратора, визначається правильним положенням цих органів (губ, язика, щелепи).

Асонанс (лат. – співзвучність) – повторення голосних звуків з метою створення художнього образу і підсилення звучності тексту.

Бібліографія – список літератури з певної теми, проблеми, який базується на правилах бібліографічного опису.

Види красномовства – сфери застосування ораторського слова в суспільній ситуації (школа, церква, суд, політика, побут). Залежно від цього найчастіше розрізняють 5 В. к.: академічне, політичне, церковне, судове (юридичне), суспільно-побутове.

Виразне читання – читання з дотриманням певної системи правил (орфоепії, артикуляції, дикції тощо).

Гіпербола – троп, який базується на художньому перебільшенні.

Голос – звуки, що їх виробляє голосовий апарат людини.

Індивідуальні особливості визначають висоту, силу та тембр Г.

Володіння голосом – необхідна умова підготовки оратора. Оратор мусить обов'язково берегти Г. (Руйнівні чинники – переохолодження, вживання тютюну та алкоголю, перевтома.)

Гомілетика – християнська риторика, що має на меті витлумачення Біблії через проповідь чи повчальну бесіду.

Градація (від лат. *gradatio* – поступовість) – стилістична фігура, що дає змогу показати явища в розвитку.

Гротеск – художній образ, що базується на сполученні страхітливого з комічним.

Гумор (від лат. *humor* – волога; за античними уявленнями, стан організму, що визначає настрій) – змалювання явищ в м'якій, жартівливій інтонації (на відміну від сатири). Англійські дослідники виділяють також грубий гумор (*slapstick*), властивий народному красномовству; у нас він невід'ємний і від красномовства політичного.

Дедукція (від лат. *deductio* – виведення) – метод умовиводу за типом: від загального до конкретного. Звичайно протиставляється індукції.

Дикція (від лат. *dictio* – вимова) – манера вимовляння звуків та слів.

Дискусія (лат. *discussio* – розгляд) – публічне (і часто – конфліктне) обговорення якоїсь проблеми. Оратор повинен вміти організувати і припинити Д. в потрібний йому момент.

Диспозиція (лат. – розташування) – розділ риторики, який вивчає структуру ораторської промови.

Диспут (лат. *disputo* – міркую, сперечаюсь) – організована форма дискусії, інколи – із заздалегідь визначеними ролями.

Дихання – найважливіша фізіологічна функція організму, чинник формування голосу. Правильно поставлене дихання дає ораторові змогу звучно, виразно й тривалий час говорити перед аудиторією.

Діалог у риторичі – спосіб побудови промови, який: 1. Включає елементи буквальної співбесіди з аудиторією; 2. Імітує реальний Д. в

монологі оратора (прямо чи приховано).

Доведення – процес доказу оратором справедливості (чи навпаки) якогось твердження. У Д. використовуються методи індукції та дедукції (інколи аналогії). Оратор може доводити свою думку, спираючись на власний досвід, чужі думки (в т. ч. цитати), очевидні факти тощо.

Доступність промови – побудова виступу з урахуванням особливостей аудиторії (вікових, соціальних, світоглядних та ін.).

Елокуція (лат. – словесне вираження) – розділ риторики, який вивчає виразність ораторської промови.

Епітет – троп, який образно визначає річ, людину чи дію, підкреслюючи найбільш характерну чи вражаючу якість.

Епіфора – стилістична фігура: зворотний анафорі прийом, повторення тих самих слів (словосполучень) в кінці речень (у віршах –

наприкінці віршових рядків або строф).

Етапи підготовки промови – 1. Вибір теми. 2. Складання плану. 3. Процес збирання матеріалу. 4. Запис промови. 5. Розмітка тексту знаками партитури. 6. Тренування оратора.

Етикетні формули – мовні вирази, що виникли в тій чи іншій національній мові в процесі культурного розвитку (привітання, прощання, побажання і т.п.).

Жест – система міміки, рухів рук та тіла, яка відіграє допоміжну, але важливу роль в ораторському виступі. Ж. поділяються на механічні (автоматичні), ілюстративні та емоційні; ораторові рекомендується користуватися лише третім видом Ж., оскільки лише вони посправжньому підсилюють виразність промови, прикрашають її, допомагають виділити основні думки.

Здібності риторичні – сукупність природжених якостей (голос, постава, шарм, —магнетизм, філологічна обдарованість та ін.), які є фундаментом ораторської діяльності і багато в чому сприяють успіху промови.

Зовнішня культура оратора – система засобів, які сприяють створенню іміджу промовця; базується на контролі над такими чинниками: зовнішній вигляд (зачіска, одяг тощо), постава, погляд, жест, голос.

Ілюстративність промови (від лат. *illustratio* – наочне зображення). 1. Насиченість тексту, що його виголошує оратор, прикладами (цифровими, статистичними, життєвими та ін.). Можна також говорити про І., коли оратор вдається до живопису словом, використання звукових образів тощо. 2. Оснащення виступу наочністю (слайди, таблиці тощо). Інвенція (лат. – винахід) – розділ риторики, який вивчає розробку теми, ідеї ораторської промови. Індукція (від лат. *inductio* – введення) – спосіб мислення від конкретного до загального. І. завжди протиставляється дедукції. Інтонція (від лат. *intono* – голосно вимовляю) – ритмомелодійний малюнок мовлення, що базується в основному на підвищенні або пониженні тону. Іронія – стилістична фігура, за допомогою якої оратор дає зрозуміти: аудиторії своє критичне ставлення до об'єкта промови, хоча прямо його не висловлює. Історія риторики – галузь знання, що вивчає виникнення, становлення, розвиток та сучасний стан красномовства. І. р. спрямована на виявлення закономірностей цих процесів, описує конкретноісторичні зрізи стану красномовства в тому чи іншому середовищі.

Кліше (від франц. *cliche* – штамп) – шаблонні, затерті вирази, яких ораторові слід уникати.

Культура мовлення оратора – відповідність мови оратора нормам слововживання, орфопії і т. п.; вміння будувати свій індивідуальний стиль з урахуванням найвищих духовно-літературних досягнень свого суспільства.

Логічна побудова промови – базування тексту на дотриманні законів логіки, що забезпечують чітку послідовність думки та врівноваженість частин тексту.

Меморія (лат. – пам'ять) – розділ риторики, який вивчає особливості

запам'ятовування ораторської промови. Метафора – троп, що будується на перенесенні одного значення (ознаки) слова за принципом подібності на інше. М. за своєю суттю можна назвати скороченим порівнянням. Метонімія – троп, побудований на переносі назви з одного предмета на інший за суміжністю значень.

Міміка – рухи м'язів обличчя, у яких виражаються емоції та почуття людини. Оратор мусить вміти контролювати міміку та мобілізувати мімічні засоби для виразу своїх емоцій та впливу на аудиторію.

Мова – основний засіб спілкування і взаєморозуміння людей, основа ораторської діяльності.

Настрій – емоційний стан оратора, який накладає відбиток на його поведінку і мовлення та передається слухачам. Норма в красномовстві (від лат. norma – взірець) – система етичних, граматичних та естетичних правил, які вироблено в рамках певної культури і на яких базує свою діяльність оратор. Норма літературна – регламентоване орфоепічними, лексичними, граматичними та стилістичними правилами використання засобів національної мови.

Об'єкт промови – явища реальної дійсності, які становлять матеріал для ораторської теми.

Оксюморон (грец. – розумно-дурний) – троп, суть якого полягає у поєднанні суперечливих, протилежних за значенням слів. Гарячий лід.

Оратор (лат. orator від oro – промовляю) – особа, яка виголошує промову.

Орфоепія – правильна вимова, система норм вимови в даній мові.

Пам'ять – психофізичний процес закріплення, збереження та відтворення інформації. Парадокс – стилістична фігура: неочікувана думка, висновок, що різко розходяться із загальноприйнятою думкою чи з логікою попереднього тексту.

Партитури знаки – графічна розмітка написаного тексту з метою його правильного інтонування. Основні П. з.: фразові паузи, дужки, лапки, знак наголосу, підвищення та пониження тону, злам інтонації, логічний наголос, уповільнення та прискорення темпу читання. П. з. поділяються на три групи: рядкові, нарядкові, підрядкові (залежно від положення щодо рядка тексту).

Перифраз – троп, описовий зворот мовлення, що вживається для того, аби надати реченню більшої виразності, уникнути повторення.

Персоніфікація (від лат. persona – особа + asere – робити) – троп, що базується на наданні абстрактному явищу рис живої особи.

План – структурна модель майбутнього ораторського тексту, його ідейний —скелет. П. конденсує основні моменти структури ораторського твору.

Основні види П.: простий, складний та цитатний.

Порівняння – троп, що будується на порівнянні одного предмета з іншим за спільною ознакою.

Постава – положення тіла оратора, яке виробляється в результаті роботи над своїми фізичними даними.

Ритор – те ж, що й оратор, промовець. Той, хто навчає риторичі.

Риторика – наука про способи переконання, ефективні форми впливу

(переважно мовного) на аудиторію з урахуванням її особливостей. Мистецтво красиво говорити; красномовство. Як наука склалася в Стародавній Греції. В Україні поширюється з кінця XVI ст.

Риторичне звертання – стилістична фігура, що виражає емоційне ставлення оратора до об'єкта його промови. Оратори звертаються часто не тільки до людей, але й до неживих предметів або абстрактних понять. До Р. з. можна віднести й етикетні формули.

Риторичне питання – стилістична фігура: питання, відповідь на яке вже закладено в самому питанні, або ж відповідь не потрібна.

Риторичний вигук – стилістична фігура, яка являє собою гасло в чистому вигляді.

Синекдоха – троп (різновид метонімії), побудований на перенесенні значення одного слова на інше на основі кількісних відношень: частина замість цілого, ціле замість частини, однина замість множини, множина замість однини.

Структура ораторського твору – : модель побудови, виступу з певних складових частин, найпростішими з яких є вступ, виклад, висновки.

Теза (лат. – положення) – положення, яке потребує доказу.

Тема – проблема, яку покладено в основу ораторського виступу. Т. завжди конкретна, стосується одного питання. Сукупність тем у рамках одного тексту утворює тематику. Тема може бути розкритою, чи нерозкритою (останнє означає провал оратора).

Тембр (від франц. timbre) – забарвлення звука, що дає змогу розрізнити звуки однієї висоти у звучанні різних голосів.

Темп мовлення (від лат. tempus – час) – швидкість, з якою проголошується промова; вимірюється кількість звуків (або складів), що вимовляються за секунду. Занадто швидкий Т., так само, як і занадто повільний, ускладнює сприйняття промови.

Троп – вживання слова чи виразу в переносному, образному значенні. До тропів звичайно відносять: алегорію, гіперболу, евфемізм, епітет, літоту, метафору, метонімію, оксюморон, перифраз, персоніфікацію, порівняння, символ, синекдоху, уособлення тощо.

Увага аудиторії – запорука успіху промовця, який ніколине повинен втрачати з поля зору цей важливий момент.

Уособлення – троп, що ; дає змогу надавати неживим речам або нелюдському життю людських рис.

Цитування – один із сильних засобів впливу на аудиторію, особливо ж коли цитується авторитетне джерело, бо це виглядає як доказ оратором своєї правоти. Однак зловживання цитатами небажане.

7.3. Рекомендована література

Базова

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – К., 2004. – 342 с.
2. Вандишев В. М. Риторика: екскурс в історію вчень і понять: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2003. – 264 с.
3. Куньч З. Риторичний словник. – К.: Рідна мова, 1997. – 345 с.
4. Куньч З. Українська риторична термінологія: історія і сучасність : Монографія. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2006. – 216 с.
5. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 496 с.
6. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с.
7. Молдован В. В. Судова риторика. – К.: Заповіт, 1996. – 320 с.
8. Олійник О. Б. Риторика. – К.: Кондор, 2009. – 169 с.
9. Риторика загальна та судова / С. Д. Абрамович, В. В. Молдован, М. Ю. Чикарькова. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.
10. Сагач Г. М. Риторика. – Вид. 2-е, перероб. і доп. – К.: Видавничий дім „ЮРЕ”, 2000. – 567 с.
11. Сучасна ділова риторика: навч. посіб. / О. Б. Олійник. – К. : Кондор, 2010. – 166 с.
12. Юридична риторика: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Б. Олійник, В. В. Молдован. – К. : Кондор, 2009. – 213 с.

Допоміжна:

1. Белякова В. Риторичні фігури в ораторському мистецтві / В. Белякова // Завуч. – 2002. – Жовт. (№ 29). – С.1-16.
2. Бредемайер К. Черная риторика: Власть и магия слова / К. Бредемайер. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 222 с.
3. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: монографія / Національний педагогічний ун-т ім. Михайла Драгоманова / Н. Б. Голуб. – Черкаси: Брама-Україна, 2008. – 400 с.
4. Каньоса П. С. Риторика: навч. посіб. / П. С. Каньоса; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2011. – 207 с.
5. Коваленко С. М. Сучасна риторика: навч.-практ. посіб. / С. М. Коваленко. – Т.: Мандрівець, 2007. – 184с.
6. Кравець Л. Риторика як класична основа системи освіти європейських народів / Л. Кравець // Рідні джерела. – 2000. – № 4. – С.12–18.
7. Лузік Е. В., Ільїна Т. В. Риторика: майстерність переконання: Навч. посібник / Е. В. Лузік, Т. В. Ільїна. – К. : НАУ, 2005. – 83 с. 16.
8. Мацько Л. Вітчизняна риторика / Л. Мацько, О. Мацько // Дивослово. – 2002. – № 12. – С.20–25.
9. Мацько Л. Риторика Стародавньої Греції і Стародавнього Риму/ Л. Мацько, О. Мацько // Дивослово. – 2002. – № 1. – С.33–40.
10. Олійник О. Ораторське мистецтво юриста: теорія та практика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Олійник. – К.: Кондор, 2009. – 208 с.

11. Олійник О. Б. Прокурорська риторика: підручник для студентів вузів / О. Б. Олійник. – К.: Алерта, 2008. – 304 с.

10.3 Інтернет-ресурси

1. Куньч З. Йоанникій Галятовський в історії української риторики // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку – Випуск 21. – 2009. – С. 25–29. – Режим доступу: http://vlp.com.ua/files/05_75.pdf
2. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. – Режим доступу: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1045/Мац%27ко_Л._%B2.pdf
3. Сацюк О. В. Вплив античної риторичної науки на сучасні політичні промови // Режим доступу: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/SOCIALNA/06-SACYUK.pdf>
4. Снегір'ова Є. О. Риторика і навчання усного перекладу // Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи. – 2009. – № 3. – С. 206–215. – Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/9961>

7.4. Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Вебер М. Наука как призвание и профессия // Макс Вебер. Избранные произведения. – М.: Прогресс, 1990. – С. 707–735. –

<http://lib.ru/POLITOLOG/weber.txt>.

2. Гадамер Г.–Г. Истина и метод. – М. : Прогресс, 1988. – 704 с. –

http://yanko.lib.ru/books/philosoph/gadamer-istina_i_metod.pdf.

1. Вебер М. Наука как призвание и профессия // Макс Вебер. Избранные произведения. – М.: Прогресс, 1990. – С. 707–735. –

<http://lib.ru/POLITOLOG/weber.txt>.

2. Гадамер Г.–Г. Истина и метод. – М. : Прогресс, 1988. – 704 с. –

http://yanko.lib.ru/books/philosoph/gadamer-istina_i_metod.pdf.

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Глобальний договір ООН. URL: <http://www.globalcompact.org.ua/ua/about/what>

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України. URL: <http://www.dnpb.gov.ua/>

3. Електронна бібліотека НАПН України/ URL: <http://lib.iitta.gov.ua/view/divisions/>

4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

5. Бібліотека Шяуляйського університету. Литва. URL:
<http://www.socialwelfare.su.lt/>

Сайти видань

1. Демографія та соціальна економіка. URL: http://dse.org.ua/index_ua.html
2. Міжнародний науковий журнал «**Social Welfare Interdisciplinary Approach**» («**Соціальне благополуччя: міждисциплінарний підхід**»). URL: <http://www.socialwelfare.su.lt>
3. Український соціологічний журнал. URL: <http://www.sau.kiev.ua/magazine.html>

Ресурси відкритого доступу:

Видавництво

Google Scholar

Google Book Search

Scirus

DOAJ

Продукти

інформаційно-пошукова система, орієнтована на пошук наукової літератури за різними галузями знань та за різними джерелами, включаючи рецензовані статті, дисертації, книги, реферати і звіти, що опубліковані видавництвами наукової літератури, професійними асоціаціями, вищими навчальними закладами та іншими науковими організаціями; модифікація Google. світова електронна бібліотека книг.

науково-орієнтована пошукова система. Здійснює пошук у понад 450 млн. наукових спеціалізованих веб-сторінок (латиницею), які містять наукові, навчальні, технічні і медичні дані (найновіші звіти, рецензовані статті, патенти, препринти і журнали). Directory of Open Access Journals - близько 3 тис. повнотекстових рецензованих наукових журналів (близько

arXiv	200 тисяч статей) з усіх галузей знань та різними мовами. найпопулярніший відкритий архів наукових публікацій. Містить понад 500 тисяч статей з фізики, математики, комп'ютерних наук та біології
New Jour	пошукова система електронних публікацій, доступних в Інтернеті; за підтримки Georgetown University
PubList.com	пошукова система по 150 тис. електронних і друкованих журналів з багатьох областей знань.

1. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	Власний або кафедральний ноутбук	Проектор, інтерактивна дошка, фломастери до неї, приміщення з доступом до Інтернету
Практичне заняття		приміщення комп'ютерного класу

Політика навчального курсу

Навчальна дисципліна «Основи красномовства» є обов'язковою для студентів, які здобувають ступінь вищої освіти бакалавр спеціальності 231 Соціальна робота.

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з дисципліни «Основи красномовства».

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);
- списування під час модульного контролю знань заборонені (в т. ч. із

використанням мобільних девайсів);

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;

- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх заняттях, підсумковому модульному контролю є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважної причини).

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій (окрім випадків з поважної причини);

- відпрацювання пропущених занять з поважної причини відбувається у будь-який час, зручний для викладача, у т. ч. згідно з графіком відпрацювання та консультацій;

- роботи, які здає студент з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад тематична індивідуальна робота);

- перескладання підсумкового модуля з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій, передбачених Положенням про диплом державного зразка з відзнакою, чи

невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий модульний контроль з поважної причини.

Порядок відпрацювання пропущених занять

Згідно з Положенням про порядок відпрацювання студентами пропущених занять та незадовільних оцінок» при кредитно-трансферній системі організації освітнього процесу в Карпатському інституті підприємництва:

- Пропуск з практичного заняття є з поважної (хвороба, участь у заходах спортивно- масового та культурно-просвітницького характеру, відрядження на олімпіаду або наукову студентську конференцію) та без поважної причини.

Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового модульного контролю.

- Пропуск без поважної причини відпрацьовується студентом через співбесіду, виконання практичних завдань або презентацію пропущеної теми згідно з графіком консультацій та відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять проводиться з відміткою на бланку дозволу. Дозвіл на

відпрацювання пропущених занять з неповажних причин дійсний протягом календарного місяця.

- У випадку, коли студент не встигає відпрацювати пропущені з поважної причини заняття до початку підсумкового контролю, він відпрацьовує їх і допускається до підсумкового модульного контролю за спеціальним дозволом завідувача відділення.

- При виникненні академічної заборгованості з будь-яких причин, 60% і більше від загальної кількості аудиторних годин з дисципліни (студент отримав 70-119 балів), студент отримує незадовільну оцінку з можливістю повторного перескладання дисципліни.

- При виникненні академічної заборгованості з будь-яких причин, яка перевищує 65% від загальної кількості аудиторних годин з дисципліни (студент отримав 1-69 балів), студент отримує незадовільну оцінку з обов'язковим повторним вивченням дисципліни.